

KONCZ ZSUSZSA FELVÉTELEI

rítene el annyira, ha nem érezné tartalmatlannak házasságát. Kétségbeesésében radikális eszközöz nyúlt, de a kivitelezés apró részleteit nem tervezte meg, így ijedten, de nyitottan figyel és vár.

Az előadás fel-felveti a hatalom, a kiszolgáltatottság, az öregedés és a házasság problémáit, de aztán egy-egy röpk pillantás után valami új téma vagy geg után néz. Mintha erőszakkal szuszakolták volna a szellemesen előadott párbeszédnek közé a valamelyest mélyebbre ásni akaró jeleneteket, például Cate afrodiziákum kiváltotta vízióját vagy a nők monológjait, melyekben egé-

szén direkt módon értesül a közönség a szereplők boldogtalanságáról. Érdekes lenne megtudni azt is, hogy milyen Cate és Falk kapcsolata, amikor a férjet éppen nem taglózza le karrierjének kudarca.

Az előadásnak egyébként van egy megrendítő pillanata: amikor a megszegényített Falk két másodpercebe sűrítve bosszúját nem rögtön árulja el Cate-nek, hogy a bébiszitterre hagyott gyerekek mindössze az orra vértett. A következő pillanatban visszatérnek a szvingerklubban töltött éjszaka élményeit ideiglenesen feledtető, a házaspárt összetartó hétköznapiak: ki viszi a gyereket, hova, hányra. Majd Mia, a Kupidó Intim Bár madámja zár a szvingerklubot ismertető marketingszóval: az előadás is visszatér a rendes kerékvágásba.

TASNÁDI ISTVÁN: KUPIDÓ

(ALKAT., az Örkény István Színház, a Nézőművészeti Kft. és az Orlai Produkciós Iroda közös produkciója, Iparművészeti Múzeum)

Jelmez: Izsák Lili. **Látvány:** Szöllősi Géza. **Mozgás:** Katona Gábor. **Báb-konzultáns:** Tengely Gábor. **Zene:** Keresztes Gábor. **Produkciós vezető:** Gyulay Eszter. **Producer:** Orlai Tibor. **Rendező:** Tasnádi István. **Szereplők:** Für Anikó, Gazdag Tibor, Csákányi Eszter, Mucsi Zoltán, Katona László, Takács Nóra Diána, Scherer Péter, Budai Zsófia.

Kolozsi László

Ciklámen lokál

GIOACCHINO ROSSINI: ORY GRÓFJA

A djakok egy bevásárlólistát, és azt is megzenésítem, mondotta volt állítólag Rossini, nem kevés büszkeséggel utalva arra, mily könnyen alkot nagyszerű dallamokat. Az *Ory grófja* szövegkönyve – a pályája kezdetén álló, később jobbra is képes Eugène Scribe és Charles-Gaspard Delestre-Poirson munkája – nem sokkal hálásabb feladat az anekdotában szereplőnél. A művet, Rossini búcsúját a vígopera műfajától, mégsem sorolhatjuk a színes, de érdektelen munkák közé. Megérdemli, hogy újra felfedezték, még ha ehhez egy olyan *bel ami* sztár kellett is, mint a chileiek üdvöskéje, Juan Diego Flórez. Nem tudható, hogy a pesarói Rossini Fesztivál produkciója indította-e arra a szegedieket, hogy színre vigyék ezt a librettójáért nem magasztalható művet, mindenese-

re még amannál is kevesebb energiát fektettek abba, hogy az operát mint drámát láttassák. A szeged Ory sokkal inkább klubest, mint színház, leginkább dalszínházi revü.

Anger Ferenc csak árt e revünek akkor, ha egy jelenetet mindenképpen megpróbál megrendezni. Ez csak kínos mocorgáshoz (nem valódi közeledésekhez), egymás körüli forgásokhoz (nem a vágy felpörgéséhez) vezet. Ezért aztán e szegedi előadás legfőbb erényeként a pazar díszleteket (tervező: Szendrényi Éva) és jelmezeket (tervező: Zöldy Z. Gergely) dicsérhetjük, és csak utánuk jönnek a némely szerepben brillírozó (azonnal meg kell említeni Keszei Borit) énekesek, a vonóskart remekül összefogó karmester, Pál Tamás (a fúvósok az általam hallott mindkét előadásban melléfogtak), és

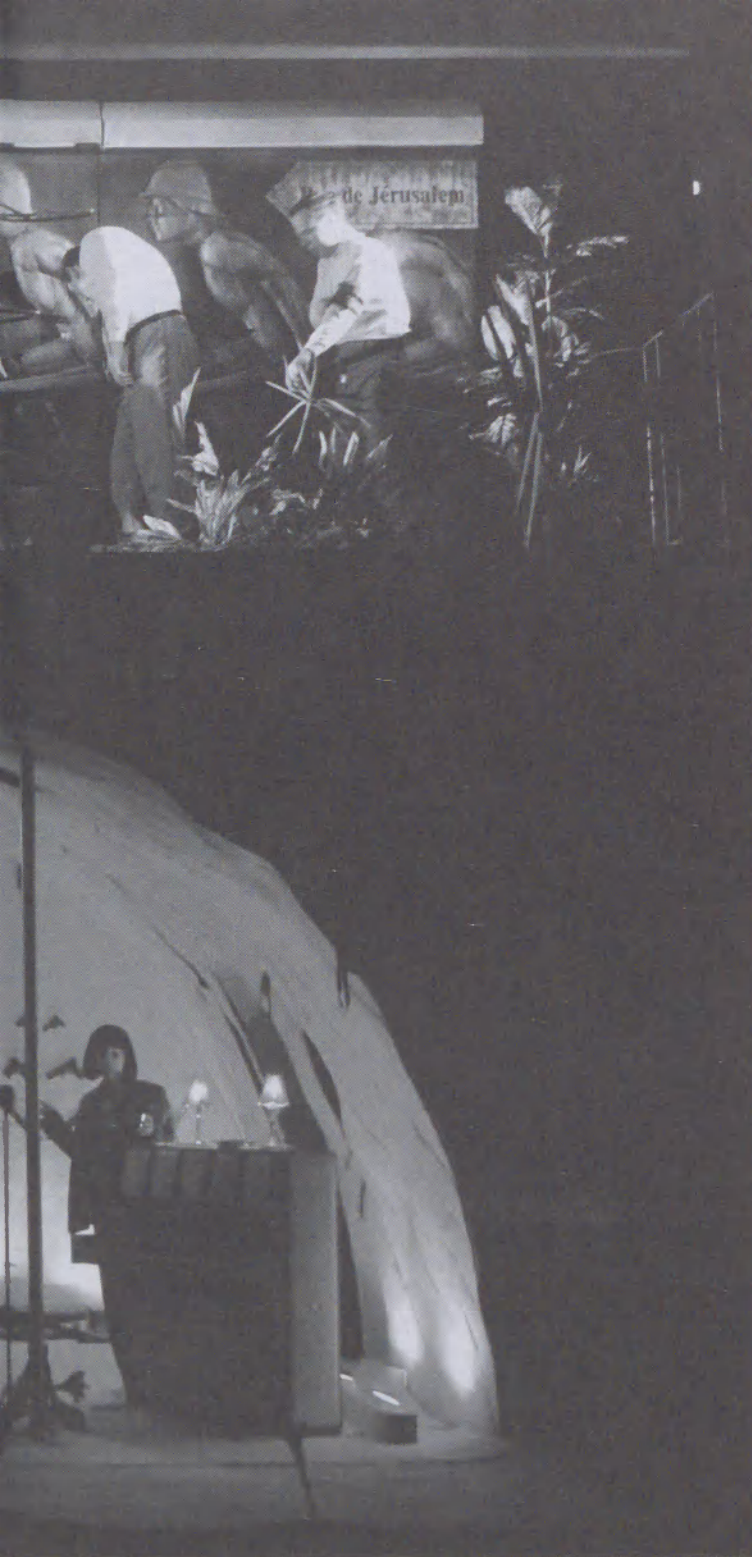
FENT: Jelenet az előadásból

BALRA LENT:
Keszei Bori (Adèle) és
Szerekován János (Ory gróf)

JOBBRA LENT:
Barabás Annamária (Adèle),
Tóth Judit (Ragonde) és
Horváth István (Ory gróf)

Veréb Simon felvételei

csak legvégül a korántsem tehetségtelen, de ezen az estén háttérbe szoruló rendező.

Az egész egy, a XX. század húszas éveit táján játszódó revü, az olasz harctéren – Doberdo! – elesett katonákat megörökítő laktanyafallal, csupa örökzölddel: tujákkal, pineákkal és buján kúszó, indázó vadszőlővel (akár egy pálmaház) az – egyébként utólag megírt – első felvonásban, bubifrizurákkal, szénszálas mikrofonokkal a másodikban. Ez utóbbi, második felvonás ciklámen-színű (az éppen aktuális divat): a színhely egy zugbár a föld alatt. Fenn a kommünárok fala magasodik bőszi harciasságával, mintegy ellenpontozva a nők által látogatott fülledt lokál erotikus atmoszféráját. Nagyszabású és mélyen bevésődő kép, ahogy a férfinép odafent, már félig apácagúnyában, a ciklámen lokál fölött lopakodik, csellel kívánva bejutni, és a biztos győzelemről danol, míg alant a nők tollászkodnak, koktélt szürcsölnek. A két részre osztott színpad valóban két részre szakad, és e jelenetben tetten érhető, hogy az alkotókat – a rendezőt és a díszlettervezőt – a feminizmus tüzelte fel e koncepcióra; ebben az elfuserált színdarabban azt látták a legvonzóbbnak, hogy eszükkel, józanságukkal és hűségükkel győzedelmeskednek benne a nők. Az ostoba, csak az ivásra meg persze a nemi gerjedelmek ki-elégítésére gondoló, magukat császárnak vélő férfiak fölött. És azért éppen a *húszas évekbe* transzponálták, mert az első világháború az a sorsdöntő idő, amikor a nők kénytelenek voltak munkát vállalni, feleszméltek, és politikai jogokat, függetlenséget követeltek maguknak. Saját lokálokat. A nők *underground* mozgalmának ideje ez – ezért is a föld alatt van Adèle de Formoutiers grófnő és társainak bűvös szórakozóhelye.

A szénszálas mikrofon persze fölösleges. Egyértelmű, hogy itt dalolnak is, és egymás, nem holmi férfinép szórakoztatására. A férfiaknak itt nincs helyük.

Ory nem a háborúban akar dicsőséget szerezni, inkább a paplanok alatt vitézkedne. Azon mesterkedik, hogy a benne mint szentben hívő nőket becserkészsze: nem rest malacságokat súgni gyónáskor a fülükbe. Apródja, az Adèle-be szerelmes Isolier eszeli ki, hogy a nők bunkerébe szállást kereső apácaként tudnak bejutni. Ory ellopja Isolier tervét, de persze a második felvonásban csúnyán pórul jár; megszégyenül. Közben a lovakok is hazatérnek, így menekülni is kényszerül.

Rossininak nem voltak erkölcsi skrupulusai: az első rész négy jelenetét a hatból és a másodikban is kettőt elegánsan ellopott saját korábbi művéből, a *Reimsi utazásból*. Az Ory grófja kis színházakban szól csak jól, s természetes helyére került a Horváth Mihály utcai Kisszínházban. A hangzás sem sínlyi meg a teret. Majd mindegyik énekes remekelt az általam hallott két előadásban; főleg a fiatalok.

Hosszas elemzés tárgya lehetne, hányszor és hogyan utal a zenében – különösen a második felvonás tonalitásából is kizökkenő zárótercettjében – Rossini arra, hogy Ory nem Don Juan. Léha gazember, igazi pojáca, nem pokolra kerül, hanem gatyamadzagját fogva menekül. A sze-

gedi gárda remekül ábrázolja Orynak és körének kistílúságát: nem is csak a beképzelt férfiak, de a pitiáner családok is felsülnek ebben az előadásban, melynek így egyik legszellemesebb és legfontosabb része az az epizód, melyben az alapácák hitványsága napnál is világosabb lesz: cellájukból kiszökve benyakalják Adèle és a delnők alkoholkészletét. Pazar – Szerekován János előadásában, Horváth Istvánéban kevésbé – Ory és a többi léhűtő bordala. Szerekován nem dülöngélő részegként, nem is az élet apróbb örömeinek élő egyszerű léleként, hanem tobzódó kis gazfickóként örül az ingyen jött piának. Nem hogy Don Juanhoz, de még Švejkhez sem méltó.

Hogyan is hódíthatná meg a magányában kissé levertté vált Adèle-t, aki a szegedieknél öntudatos, józan, okos nő. Még azt is feltehetjük, hogy rossz házasságban élt háborúzó urával. Többre vágyott: szellemi izgalmakra. A bárban van elemében, amikor társnőivel itározhat, diskurálhat. Ory fel sem ér hozzá, ezért is nyilvánvaló már az első percben, hogy csúfosan bukni fog. A Rossini szülővárosában tartott fesztiválon a katalán Lluís Pasqual rendező nem borotváltatta meg Juan Diego Flórezet. A szegedi verzióban is akad agg, szakállas apáca. Jelenléte különös humorforrás. Egy percig sincs az az érzésünk, hogy itt a nők beveszik: ő is apáca; nem, inkább arról árulkodik a szakálla, mit gondoltak a férfi betolakodók a nőkről, szellemi képességeikről. Kortárs szatírává különösen az avatja a – második felvonásban megélnéül – szegedi előadást, hogy a férfiak pökhendisége olykor még ma is ily szembeszókó.

Az ősbemutatón Oryt éneklő Adolphe Nourrit énekstílusára a pályatárs Manuel Garcia traktátusából következtethetünk, illetve akár abból is, hogy a pótvonalas hangokat mellkasból éneklő Donzellit meghallván, véget vetett életének. Rossinit is elborzasztotta a

máig divatos éneklési stíl, aminek nem kevés köze volt ahhoz, hogy még negyven se volt, amikor – nem is sokkal az Ory bemutatója után – felhagyott a komponálással. Ory nyitó kavatinájának magas c-je, melyet Szerekován ha nem is biztosan, de abszolvál, az ősbemutatón tehát biztosan másképpen hangzott. A hölgyek viszont hasonlóképpen énekelhettek, mint a magabiztos, valóban csáberőt sugárzó, dívás Keszei Bori, az Isolier-t adó, kissé megszeppent Érsek Dóra vagy az élénkebb, de kevésbé szépen formálva éneklő Ducza Nóra.

Pál Tamás a Szegedi Szimfonikus Zenekar és a Szegedi Nemzeti Színház énekkara élén remekül vezeti fel Rossini lassan fokozódó, egyre terebélyesedő crescendoit. A mű miattuk lesz pazar, sziporkázó revü, az öntudatra ébredő nők életvidám diadalmenete.

GIOACCHINO ROSSINI: ORY GRÓFJA (Kisszínház, Szeged)

Dramaturg: Kenesey Judit. **Díszlet:** Szendrényi Éva. **Jelmez:** Zöldy Z. Gergely. **Karigazgató:** Kovács Kornélia. **Zenei asszisztens:** Zalánkai Rita, Herczeg Ágnes. **Rendezőasszisztens:** Pópity Tímea Klára. **Vezényel:** Pál Tamás/Kardos Gábor/Koczka Ferenc. **Rendező:** Anger Ferenc.

Szereplők: Szerekován János/Horváth István, Keszei Bori/Barabás Annamária, Érsek Dóra/Ducza Nóra, Altörjay Tamás/Koczor Kristóf, Szonda Éva/Tóth Judit, Cseh Antal/Réti Attila, Horák Renáta/Nánási Helga, Bonecz Tamás/Börcsök Bálint.

Közreműködik a Szegedi Szimfonikus Zenekar és a Szegedi Nemzeti Színház énekkara.

KERESSE A HÍRLAPÁRUSOKNÁL VAGY FIZESSEN ELŐ!

Kedvezményes éves előfizetési díj 15.500 Ft

Megrendelhető a szerkesztőségben:

1089 Budapest, Rezső tér 15.

Tel: 06-1 210-5149, 210-5159; Fax: 303-9241

e-mail: lapterjesztes@es.hu